

Mfv.I.10.659/2013/3.

A Kúria a dr. Perák József ügyvéd által képviselt I.r., és II.r. felpereseknek a dr. Hadnagy Emese ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaszerződés semmisségének megállapítása és fizetési felszólítás hatályon kívül helyezése iránt a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 2.M.315/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Kaposvári Törvényszék 3.Mf.20.522/2013/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Kaposvári Törvényszék 3.Mf.20.522/2013/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felperesek részéről előzetesen fejenként le nem rótt 118.200 (egyszáztizennyolcezer-kettőszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

Az alperesnél üzletkötő munkakörben foglalkoztatott felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy a felek között létrejött munkaszerződés mellékletét képező, az üzletkötő kezdő támogatással kapcsolatos rendelkezések színleltek, ezért semmisek. Ezért kérték a részükre kifizetett üzletkötői kezdő támogatás visszafizetésével kapcsolatos alperesi felszólítás hatályon kívül helyezésével a fizetési kötelezettségük mellőzését.

A Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.315/2012/15. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte a felpereseket az alperes javára perköltség megfizetésére, és megállapította, hogy a le nem rótt illetéket az állam viseli.

Az irányadó tényállás szerint a felperesekkel az alperes 2010. január 10-én kötött munkaszerződést határozatlan időre üzletkötő munkakörre 3 hónapos próbaidővel. A munkaszerződés elírás folytán személyi alapbérként havi 86.500 forintot (helyesen a minimálbért, azaz 89.500 forintot) tartalmazott.

A munkaszerződés szerint a munkavállaló kizárólag teljesítménybérezésben részesül a mindenkor hatályos jutalékszabályzatban foglaltak szerint, ezért a személyi alapbér csak számítási alapot képez. A teljesítmény-követelményeket, valamint a teljesítmény-tényezőket a társaság belső szabályzata tartalmazza.

A munkavállalók a munkaszerződés aláírásával elismerték, hogy a hatályos jutalékszabályzatot, és a teljesítménykövetelményeket megismerték, az abban foglaltakat tudomásul vették, a szerződéskötéskor a tájékoztatót a munkavállalókat érintő kollektív szerződés egyes részeiről, utasításokról és lehetőségekről átadták. A munkavállalók a munkaszerződés aláírásával tudomásul vették, hogy a munkáltató által kifizetett bruttó jutalék munkabérelőlegként működik. A felek elszámolási kötelezettsége a munkaviszony

fennállása alatt és megszűnése után fennáll.

A munkaviszony bármelyik fél részéről történő megszüntetésekor a munkavállalókkal el kell számolni a megszűnés időpontjáig teljesített eredmény alapján. Az elszámolás azonban nem érinti a munkáltató jutalék-visszaírási jogát. A munkavállaló kötelezettséget vállal arra, hogy a munkaviszony megszűnését követően esedékessé váló jutalék-visszaírás összegét a munkáltató fizetési felszólítása alapján az abban megjelölt időtartamon belül egy összegben megfizeti. A munkáltatónak a visszakövetelésre a munkaszerződés alapján fizetési felszólítással is lehetősége van.

A felperesek a munkaszerződés megkötésével egyidejűleg aláírták az üzletkötők kezdő támogatásának meghatározása megnevezésű iratot, amely a munkaszerződés mellékletét képezte. Eszerint a kifizetett kezdő támogatások előlegnek minősülnek, amelyek akkor válnak véglegesen megszolgáltá, ha a támogatásban részesülő üzletkötő biztosítás közvetítői munkaviszonya vagy megbízási jogviszonya a belépését követő 12. jutalékzáráskor még fennáll a biztosítóval. Amennyiben a munkaviszonya vagy megbízási jogviszonya bármely okból ennél korábban szűnik meg, akkor a kifizetett kezdő támogatást, illetve annak egy részét vissza kell fizetnie: ha a szerződés megszűnésére a komplex értékesítési szóbeli vizsga megszerzése után, de 12. jutalékzárás előtt kerül sor, és az üzletkötőnek addig kifizetett szerzési jutalékok összege kisebb, mint az addig számára kifizetett kezdő támogatások összege, akkor a két összeg különbségének az 50 %-a mértékben.

A felperesek jogviszonya részükről próbaidő alatt azonnali hatállyal 2010. április 28-án szűnt meg.

Ezt követően az alperes felszólította az I.r. felperest 159.500 forint, a II.r. felperest 253.578 forint visszafizetésére.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a munkaszerződés megkötése előtt a felpereseknek megfelelő idő állt rendelkezésre a munkaszerződés, illetve az ezzel együtt részükre átadott, így az üzletkötői kezdő támogatással kapcsolatos tájékoztatás és egyéb mellékletek áttanulmányozására. Ezért a szerződés megkötésekor az Mt. 7. § (1) bekezdésben írt okok nem állhattak fenn, de a tévedés felismerésétől (2010. április 8-ától) a kereset benyújtásáig (2012. július 18-áig) 6 hónapos objektív határidő eltelt.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesek nem bizonyították, miszerint a megkötött munkaszerződés az Mt. 8. §-a szerint semmis lenne, mivel az nem ütközött jogszabályba. Az üzletkötői kezdő támogatásról szóló Vezérigazgatói Utasítás szerint a kezdő támogatási összeget előlegként fizetik ki, amely a belépéstől számított 12. hónap zárását követően válik megszolgáltá. Az utasítás 2. fordulata szerint járt el az alperes, amikor a kifizetett kezdő támogatások és az üzletkötőnek kifizetett szerzési jutalék különbözetének 50 %-a visszafizetéséről intézkedett. A felperesek jogviszonya ugyanis 12 hónapot meghaladó időtartamban nem állt fenn az alperesnél.

A felperesek fellebbezése folytán eljáró Kaposvári Törvényszék

3.Mf.20.522/2013/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felpereseket az alperes javára perköltség megfizetésére megállapította, hogy a fellebbezési illetéket az állam viseli.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a fellebbezési eljárás adataira tekintettel kiegészítette az alperes által felperesektől visszakövetelt összegre vonatkozóan.

Az így kiegészített tényállásra is figyelemmel megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helytálló jogkövetkeztetést vont le.

A felperesek a kezdő üzletkötői támogatással kapcsolatos munkaszerződési kikötés színlelttségére, azaz semmisségére alapították a keresetüket. Ebben a körben az elsőfokú bíróság az érdektelen tanúk vallomása alapján helyesen állapította meg, hogy a felperesek a munkaszerződésüket és mellékleteit aláírták, azok áttanulmányozására kellő idő állt rendelkezésükre, ezért alappal nem hivatkozhattak arra, hogy nem ismerték az általuk aláírt iratok tartalmát. A szerződés megkötésekor megkapták a hatályos jutalékszabályzatot, illetőleg a kezdő üzletkötő támogatásra vonatkozó utasítást. Megállapította, hogy a felperesek csatolták a keresetlevélhez a szerződéskötés napján kelt általuk aláírt kezdő üzletkötő támogatás meghatározásáról szól munkaszerződés mellékletét képező iratot. A fellebbezési tárgyaláson képviselőjük elismerte, hogy ezt az utasítást a felperesek megkapták, és hogy azt a munkaszerződéssel együtt aláírták.

Mindezek alapján alaptalanul hivatkoztak a felperesek arra, hogy a kezdő üzletkötő támogatásának rendszeréről nem volt tudomásuk a szerződés megkötésekor.

A munkaszerződésnek a kizárólagos teljesítménybérezéssel kapcsolatos kikötéséből, a jutalékszabályzatból, valamint a kezdő támogatási rendszer szabályaiból ezért alappal kellett arra következtetniük, hogy a munkaviszonyuk 12 hónapon belül történő megszűnése esetén amennyiben a részükre kifizetett jutalékok összege kisebb az addig kifizetett támogatások összegénél, akkor a két összeg különbségének 50 %-át vissza kell fizetniük.

A munkaszerződés szerint a személyi alapbérként meghatározott minimálbér a kizárólagos teljesítménybérezésre figyelemmel csak számítási alap, ezért a nem megfelelő teljesítés esetén garantáltan nem járhatott részükre a személyi alapbér.

Mindezek alapján helyesen utasította el az elsőfokú bíróság a munkaszerződés semmisségére vonatkozó keresetet.

A felperesek az Mt. 7. §-a szerinti megtámadási okra nem hivatkoztak, a szerződést nem támadták meg, ezért az elsőfokú bíróság ítéletéből az erre vonatkozó megállapításokat mellőzte.

A felperesek csak a fellebbezésükben hivatkoztak a munkaszerződés jóerkölcsbe ütközésére, amely jogcím módosítás a Pp. 235. § alapján figyelemmel a Pp. 247. § (1) bekezdésére is, már nem volt figyelembe vehető.

A felperesek felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet

„megváltoztatására”, a kereseti kérelmüknek történő helytadó ítélet meghozatalára irányult, másodlagosan kérték a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasítását. Kérték az alperes marasztalását a megállapodás szerinti ügyvédi munkadíj 100.000 forint összegű megfizetésére.

Hivatkozásuk szerint a jogerős ítélet a Pp. 2. § (1) bekezdésben előírtakat sérti. A bíróságok nem jártak el az ügyben pártatlanul, az alperes szavahihetőségét, állításait cáfoló tanúvallomásokat figyelmen kívül hagyták. Sz.H.N., L.G., dr. Cs.T.R.M. tanúk mint az alperes alkalmazottai, nem voltak érdektelenek. Ilyennek csak H.I. tanú minősült, akinek a jogviszonya az alperesnél a meghallgatásakor már nem állt fenn. Az érdekelt tanúk közül is csak L.G. tudott nyilatkozni a szerződés megkötésének konkrét körülményeiről. Abból azonban, hogy pontosan dátum szerint emlékezett két év tíz hónap elteltével is arra, hogy a perbeli munkaszerződések aláírásának napján délelőtt csak a felperesek írtak alá szerződést, délután pedig egy név szerint megnevezett munkavállaló, a szavahihetősége megkérdőjeleződik. A vallomása alátámasztja egyben a felperesek szavahihetőségét is, miszerint a munkaszerződésből, különböző tájékoztatókból az aláíráskor egy példányt sem kaptak.

A bíróságok tehát egyoldalúan, tévesen állapították meg, hogy a felperesek hogyan és milyen körülmények között írtak alá a munkaszerződéseket, ezért a Pp. 206. § (1) bekezdését megsértve hibásan rögzítették a tényállást, így helytelen jogi és ténybeli következtetést vontak le.

A munkaszerződés alapján sem állapítható meg, hogy a felperesek az üzletkötő kezdő támogatására vonatkozó okiratot megkapták volna, annak tartalmát ismerték volna. Erre ugyanis sem a munkaszerződésben, sem a munkaköri leírásban nincs utalás.

A felperesek a betanulási időszakban a rájuk háruló munkavégzési kötelezettséget teljesítették, ezért részükre jár a törvényben garantált munkabér.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperesek megalapozatlanul hivatkoztak a Pp. 206. § (1) bekezdésének a megsértésére. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértésként ugyanis a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése nem volt megállapítható [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001.197., BH.2002.29.].

A rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és azokat egybevetve értékelve okszerű következtetést vontak le a bíróságok arról, miszerint a felperesek a rájuk háruló bizonyítási teher ellenére [Pp. 164. § (1) bekezdés] nem tudták bizonyítani, hogy az általuk sem vitatottan a munkaszerződés aláírásakor, ugyanazon dátummal ellátottan aláírt nyilatkozatok ellenére nem kaptak tájékoztatást a

munkaviszony létesítésével egyidejűleg a jutalékszabályzatról, így a kezdő üzletkötők támogatásának szabályairól, továbbá azt sem, hogy a képviselőjük fellebbezési tárgyaláson tett nyilatkozata ellenére a kezdő üzletkötők támogatásával kapcsolatos utasítást a részükre nem adták át. Ennek ellenkezőjére nem lehet következtetni L.G. tanú felülvizsgálati kérelemben hivatkozott nyilatkozatából sem.

A munkaszerződés helyes értelmezésével állapították meg a bíróságok, hogy a kezdő üzletkötők támogatási rendszerére vonatkozó tájékoztatás átadása a részükre megtörtént. A munkaszerződés ezen pontja ugyanis a kollektív szerződés mellett a munkavállalókat érintő utasításokról történő tájékoztatást is tartalmazza, valamint kifejezetten nevesíti a jutalékszabályzat és a teljesítménykövetelmények ismertetésének kötelezettségét és ennek megtörténte, tudomásul vétele munkavállalók általi elismerését.

Az eljáró bíróságok a tanúk vallomását jogszerűen értékelték. Önmagában ugyanis az, hogy a tanú alkalmazásban áll valamelyik félnél, a vallomását nem teszi elfogulttá (BH.1999.260.). Ugyanakkor a felperesek által érdektelennek minősített H.I. volt alperesi munkavállaló tanúvallomása sem támasztotta alá a felperesek érvelését. A jegyzőkönyvben foglalt előadása szerint az I.r. felperessel maga ismertette az új üzletkötők részére vonatkozó támogatási rendszer szabályait, a II.r. felperessel pedig az I.r. felperes. Mindezek alapján alaptalan a felperesek hivatkozása arra, hogy a munkaszerződés tartalmával ellentétes a kezdő támogatás visszaköveteléséről hozott munkáltatói intézkedés. Ezért az eljáró bíróságok jogszerűen utasították el a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezésére vonatkozó kereseti kérelmeket.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Kötelezte a pervesztes felpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperesek munkavállalói költségkedvezménye folytán (Pp. 358/B. §) a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. július 16.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:Nné tisztviselő

